

Jakob Plaetner.

Af Gustav Johannsen.

Jakob Plaetner blev født i Flensborg den 20. April 1823. Syv Aar gammel kom han i Skole, Elementarskolen i Frue Sogn, og 16 Aar gammel blev han konfirmeret fra den saakaldte Skriveskole, Overklassen i Frue Sogns Borger-skole. Han var en begavet Dreng, men Undervisningen var kun tarvelig. I Overklassen blev der kun givet en Time dansk om Ugen. Efter sin Konfirmation kom han først i Snedkerlære, men det blev han snart ked af, og saa kom han i Lære hos Faderen, der var Garver. Efter endt Læretid kom han til en Garver i Altona. Men nu kom Oprøret og med det Indkaldelsen af det unge Mandskab til Oprørsarmeen. Plaetner forlod skyndsomst Altona og kom ubemærket hjem til Forældrene i Flensborg, hvor han i længere Tid holdt sig skjult. Omsider rygtedes det, at han skjulte sig hos Forældrene, og nu blev han nødt til at flygte for ikke at blive puttet ind i Oprørshæren. Han undkom i en Baad til Als, hvor han forblev, indtil Oprørerne ikke længere vare Herrer i Flensborg. Saa kom han hjem igen og fik Beskjæftigelse i Faderens Forretning. Efter Faderens Død overtog Jakob og hans ældre Brøder Frants Garveriet og dreve det i Fællesskab.

Det var ikke længe efter Annexionen, at en af de nye flensborgske Præster kom til en kirkeligsindet, god-

gørende og meget dansksindet Grossererfrue og talte til hende om Diakonissesagen. Han mente, at det var aldeles nødvendigt, at denne Sag støttedes af alle evangelisk-lutherske Kristne ogsaa i vor By, baade for selve Sagens Skyld og ligeoverfor den omfattende Virksomhed, de katolske Søstre af Franciskusordenen havde begyndt at udfølge her siden 1864. Den tyske Præst var i Samtalens Løb bleven ivrig og talte med Varme for en Sammenlutning af alle kirkeligsindede Flensborgere i denne Sag. Da afbrød Grossererfruen ham med de Ord: „Saalænge vi Danske have en saadan „barmhjertig Broder“ iblandt os som Jakob Plaetner, behøve vi ingen tyske „barmhjertige Søstre“.“

Det var den rigtige Betegnelse for Jakob Plaetner, thi en barmhjertig Broder var og blev han hele sit Liv, og i denne Gerning laa ogsaa hans største Betydning. At hjælpe de svage, de lidende og syge Medmennesker, det var hans Hjertenslyst, dertil dreves han af en indre Trang, og dertil havde han altid Tid og Raad. Bramfri og i Stilhed udførte han denne store Gerning, og var Ulykkesaaret 1864 ikke kommen, da hans Livsvirksomhed ikke kunde skjules, men maatte blive bekendt for Offentligheden, er det et stort Spørgsmaal, om hans Navn nogesinde havde naaet ud over Flensborgs Mure.

Hvor der var Sorg og Nød, mødte den i sit Ydre saa ubetydelige Mand. Stille og ubemærket nærmede han sig og pludselig dukkede han op, altid med et indtagende og tillidvækkende Smil om den Mund, der kun talte fortrøstningsfulde og opmuntrende Ord til de trængende. Her gav han et trofast Haandtryk, der talte han trøstende og opmuntrende Ord. Her var det en Blomst og der var det

Brød eller Klæder, som ubemærket slap ind ad Døren, igennem hvilken han allerede igen var forsvunden, inden Modtagerne havde faaet Tid til at takke ham. Her sendte han en Læge og der betalte han Lægemidlerne, og atter et tredie Sted fandt man efter hans Besøg den Pengesum, hvortil der netop trængtes saa haardt i Øjeblikket.

Men var saa Sygdommen vejet for Sundheden, Nøden for bedre Kaar, Sorgen for lykkeligere Dage, saa saaes den barmhjertige Broder ikke mere, saa holdt han sig tilbage, thi han vilde ikke have Tak.

Som ovenfor sagt, det var Ulykkesaaret 1864, der skød Navnet Jakob Plaetner i Vejret, saa det kunde kendes frem for saa mange andre.

Da Kanontordenen fra Sankelmark lød hen over Flensborg By, da de mange saarede og døde kom ind ad Flensborg søndre Port, da blødte Hjertet hos Dannemanden Jakob Plaetner. Og da saa Fjenden næste Dag havde besat Byen, tog Plaetner med Vogne og Hjælpemidler ud til Slagmarken, opsøgte de forladte døde og de tilbageblevne saarede, grov en Grav for de første paa Flensborg Kirkegaard, og fik de sidste i Pleje og under Lægehjælp i Lazaretterne i Flensborg. Saa sørgede han for alt, hvad de saarede trængte til, trofast støttet navnlig af flensborgske Kvinder. Han skrev for dem, der paa Grund af deres Saar ikke selv kunde føre Pennen, til deres kære i Hjemmet, og han var hos dem fra Morgen til Aften. Aldrig blev han træt af denne Gerning, og altid lyste det op for hans „Pleje-børn“, som han kaldte de mange, mange danske Stridsmænd, der havde vovet Livet for Fædrelandet og nu vare henviste til andres Hjælp, naar han traadte ind til dem.

Endelig fik denne Gerning paa Lazaretterne ogsaa en Ende, og Jakob Plaetner lønnes af sin Konge med Dannebrogets Ridderkors, og af sine „Plejebørn“ med en Taknemmelighed, der holdt ud til hans Livs sidste Dage.

Jakob Plaetner var en trofast dansk Mand, der sørgede dybt over det danske Sønderjyllands Løsrivelse fra Moderlandet, men han var indtil sin Død besjælet af det urokkelige Haab, at Genforeningen vilde komme i en ikke altfor fjern Fremtid. Han var en ejendommelig poetisk Natur, hvilket dog kun forstodes af dem, der kom til at staa ham meget nær, thi han kendte sin egen mangelfulde Uddannelse og vogtede sig for at give fremmede Anledning til at opdage denne Mangel.

Da Prinsesse Dagmar drog til Rusland, var Plaetner med i den nordslesvigske Deputation, der overbragte hende Nordslesvigernes Lykønskninger og Brudegave. Og da Kronprins Frederik hjemførte sin unge Gemalinde, var Plaetner atter med i en Deputation fra Nordslesvig og overbragte Lykønskninger og en Brudegave. Ja, var der en større Fest i Danmark, saa var Plaetner med, om ogsaa i al Stilhed og kun bemærket af faa. Saa vendte han altid glad tilbage og fortalte med Livlighed sine nærmeste Venner om det oplevede, og han fortalte interessant og fængslende.

Sammen med sin ældre Broder, Franz Plaetner, lod han bygge et smukt Hjem for gamle flensborgske Borgerfolk, hvori der er tolv Friboliger. Og for egen Regning lod han senere bygge et lignende Hjem med toogtyve Friboliger. Dansk Kirke skænkede han et Uhr og en lille Kapital, for hvis Renter smaa Reparationer i Kirkens Indre skulle udføres, saalænge der prædikes dansk hver Sondag.

Hjemvendt fra et Besøg hos nogle af sine „Plejebørn“ i Nørrejylland, efter lige i Forvejen at have deltaget i Flensborgernes Besøg i Aarhus fra 27. til 29. Maj 1893, blev han syg og døde et Par Dage efter, den 10. Juni.

Den 16. Juni bragtes Jacob Plaetners jordiske Levninger til Familiens Begravelsesplads paa Flensborg gamle Kirkegaard, tæt ved de store Kriegergrave og lige op til den Plads, hvor Istedløven stod. Sørgeskaren, der overværede Højtideligheden, var meget stor, thi ikke blot Flensborg viste en overordentlig Deltagelse, ogsaa fra forskellige Byer og Egne i Nordslesvig og fra ikke faa Steder i Kongeriget var der mødt talrige Deputationer for at vise den hedengangne den sidste Ære. Selv „Plejebørnene“ vare repræsenterede.

Alle vare enige i, at der var bragt en god Mand til Graven, men

„for os var han mere.“